

SVOBODNA SLOVENIJA

ARO (LETO) XXVIII (22)

No. (štev.) 9

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

27. februarja 1969

Za utrditev partije

Doma se pripravljajo na volitve. Partijski veljaki pri tem najbolj poudarjajo demokracijo in samoupravljanje, ki ju je treba še povečati, razširiti in poglobiti. K temu da bodo pripomogle zadnje spremembe v ustavih, partiji in v volilnem zakonu.

Vse to se lepo sliši. Tudi bere. Kdor pa pozna komuniste in njihove metode, ve, da se v bistvu ne bo nič spremenilo. Vse spremembe, ki so jih komunisti izvedli v zadnjem času, zasledujejo namreč samo cilj, kako bi partijo še bolj spopolnili, modernizirali, jo napravili privlačno zlasti za mladino, da bi se laže in še bolj temeljito lahko opravljala svojo nalogo kot edina nositeljica vsega političnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega udejstvovanja v državi. Niti ena sprememba ni šla v smer, ki naj bi v resnici demokratizirala razmere doma, da bi se npr. partija spremenila v tako politično stranko, kakor so politične stranke v demokratičnih državah, t. j. da bi dopustila poleg sebe še obstoj kake druge opozicijske stranke, s katero bi se potem morala potegovati za zupanje volilcev.

Take spremembe doma ni bilo in je tudi ne bo. Saj je bila vedno partija tista, ki je načrtno vzgajala vse sloje tako, da gledajo danes samo na materialne dobrine, da se pehaajo samo zanje, za politično delo pa ne kažejo zanimanja, češ, naj se s temi stvarmi ukvarjajo le partiji. Tako komunisti dosegaajo to, kar so vedno hoteli, za kar so vedno načrtno delali, da je politika pridržana samo partiji. Zato partiji s tako vno iščejo v svojih vrstah sposobne mlade ljudi, da jih potem politično šolajo na svojih visokih političnih šolah za častnike, politične tajnike, za vodje sindikatov, funkcionarje mladinskih in študentskih organizacij.

Medtem, ko komunisti naravnost izsiljujejo kritike obstoječih razmer v gospodarstvu, kulturi, socialnem zavarovanju in nezadovoljstvo ljudi odvrtačajo od sebe na razne direktorje in nosilce socialnega zavarovanja, nikdar ne dovoljujejo najmanjše kritike obstoječega komunističnega sistema, komunistične politične ideologije. Če se kdo pri tem spozabi, takoj občuti v praksi komunistično demokracijo. Dovolj je opozoriti na profesorja Mihajlova, ki še danes trpi v zaporu. Pa ne zato, ker bi bil zahteval revolucionarno zrušitev obstoječe diktature komunistične partije, ampak zato, ker je prosil samo za možnost organiziranja zakonite opozicije.

Tudi parlamentarne volitve, ki jih komunisti napovedujejo, bodo pokazale, da bo pri vsem poudarjanju demokratičnosti ostalo vse pri starem: pri diktaturi komunistične partije.

Dokaz za to imamo v govorih vodilnih komunističnih funkcionarjev na zasedanju CK ZKS dne 20. januarja v Ljubljani, na katerem so razpravljali o pripravah za skupščinske volitve.

Glavni referat je imel Janez Vipotnik, predsednik republiške konference Svc. zveze delovnega ljudstva, t. j. ustanove, ki ji nova volilna zakonodaja daje glavno nalogo za pripravo in izvedbo volitev.

V govoru je čisto odkrito povedal, da imajo glavno nalogo za pripravo in izvedbo volitev samo komunisti. Kajti njihovo nalogo je označil takole: „Zveza za komunistov mora biti tudi vnaprej poglobljena notranja gibalna sila predvolilne politične dejavnosti, ki je njen politični nosilec soc. zveza. Zveza komunistov se aktivno vključuje v javno oblikovanje političnega volilnega programa kot izhodišča za kandidiranje odbornikov in poslancev. Zveza komunistov podpira javno oblikovanje meril in kandidiranje tistih kandidatov, ki najbolj razumejo sodobne procese ter so porok za učinkovito izvajanje nalog samoupravne družbe“.

Poudaril je tudi, da se bodo „komunisti odločno uprli v javni demokratični borbi vsakemu delovanju in organiziranju volilne kampanje, ki bi nastala zunaj Socialistične zveze“.

Andrej Miklavčič se je prav tako zavzemal „za popolno idejno politično

NIXON POTUJE PO ZAHODNI EVROPI

Severnoameriški predsednik Nixon je 22. t. m. priletel iz Washingtona v belgijsko prestolnico Bruselj, kjer je začel svoj večdnevni obisk po zahodnoevropskih državah, ki ga namerava zaključiti s konferenco s papežem Pavlom VI. v Vatikanu.

Na letališču v Bruslju je Nixona sprejel 38-letni belgijski kralj Baudoin, ki mu je v dobrodošlici izjavil, da ga veseli, da Nixon prihaja v Evropo v mirovnem poslanstvu in da mu lahko pove, da „Evropa, kljub težavam, ki so se ji nakopile v zgodovini, napreduje na poti v enotnost“.

Nixon je odgovoril, da prihaja „v iskanju miru“ in da se namerava v svoji predsedniški dobi vedno razgovarjati z zavezniki ZDA o vseh važnih svetovnih problemih. ZDA ne bodo storile same nobene poteze, ki bi mogla škodovati interesom njenih zaveznikov.

Nixon se je sestel tudi z delegati 16-članskega NATO ter jim je ponovil obljubo, da se bodo ZDA vedno posvečevale s svojimi zavezniki glede važnih političnih ali vojaških odločitev. Prav tako je Nixon zatrdil članicam SET-a, da so ZDA pripravljene gospodarsko

sodelovati z evropsko gospodarsko skupnostjo ter je objavil ustanovitev več delovnih odborov v ta namen. Z ZSSR se ZDA ne bodo pod njegovim predsednikovanjem nikdar razgovarjale za hrbtom ameriških zaveznikov ter Washington ne bo z Moskvo sklepal nobenih tajnih pogodb.

Iz Belgije je Nixon odletel v London, kjer je imel z britanskim predsednikom Wilsonom 3 in pol ure trajajočo konferenco o problemih Zahoda s sovjetskim blokom, o bližnjem vzhodu, Vietnamu ter razorožitvi.

Tako v Belgiji kakor v Londonu so majhne skupine komunistov in drugih levičarjev skušale demonstrirati proti Nixonu, toda nikjer se ni zbralo več kakor 200 do 300 zgrednikov, katere je mogla policija hitro razpršiti.

Za Nixonovo varnost na tem potovanju bo po zahodnoevropskih državah in v Zahodnem Berlinu skrbelo vsega skupaj nad 50.000 članov raznih varnostnih služb, med njimi Scotland Yard, FBI, francoska Sureté in druge. Po Parizu se bo Nixon vozil v 2.000 kg težkem oklopnem avtomobilu. v Zahodnem Berlinu pa v krogle varni limuzini.

Nova kriza med Francijo in Anglijo

Med Francijo in Anglijo je v sklopu Zahodnoevropske parlamentarne unije prišlo do resnega spora, ko je Francija odpovedala svoje nadaljnje sodelovanje, dokler ostale članice ne bodo preprečile Angliji, da bi se posluževala te organizacije za svoje „vithotapljenje“ v članstvo v SET-u.

Ostale članice Unije se za francosko zahtevo niso zmenile ter so imele več sej brez francoske delegacije. Z Anglijo proti Franciji je potegnila tudi Zahodna Nemčija ter je tako prišlo do napetosti v odnosih tudi med Bonnami in Parizom.

V tem ozračju je Anglija objavila izjavo, ki jih je dal De Gaulle pred kratkim britanskemu veleposlaniku v Parizu Soamesu. De Gaulle mu je izjavil, da bo dovolil včlanjenje Anglije v evropsko gospodarsko skupnost, toda v tem slučaju bo konec SET-a v sedanji obliki. De Gaulle tudi predlaga, naj bi nova gospodarska organizacija bila kontrolirana s posebnim svetom, katere čla-

nice bi bile samo Francija, Anglija, Zahodna Nemčija in Italija. Vse ostale članice nove evropske gospodarske skupnosti ne bi imele dostopa do tajnosti tega kontrolnega organizma. Ta naj bi bil istočasno tudi neke vrste politična zveza med „evropskimi velikimi štirimi“. De Gaulle je tudi dejal, da itak nima več dosti zaupanja v sedanji SET.

Anglija je te De Gaullove diktatorske ideje v zahodnoevropski gospodarski in politični skupnosti odbila, jih je pa objavila tik pred Nixonovim prihodom v Zahodno Evropo.

Francija je obdolžila Anglijo, da De Gaullovi izjavi ni pravično citirala, Anglija na grozi, da bo objavila dobesedno besedilo De Gaullovi izjav, če Pariz ne bo prenehal z gonjo proti Londonu.

Britanski predsednik Wilson je o De Gaullovi izjavah že prej obvestil tudi zahodnonemškega predsednika Kiesingerja.

Krvavi obračuni med Arabci in Izraelom

Štirje arabski teroristi so pretekli teden na letališču v Zuerichu streljali na letalo izraelske družbe El Al ter ranili šest oseb, med njimi pilota letala. Enega od napadalecev je ubil varnostni organ na letalu, medtem ko je švicarska policija ostale tri teroriste zajela in zaprla. Priprli so tudi izraelskega agenta, ki je z napadenega letala ubil enega od arabskih teroristov.

Arabska teroristična organizacija Ljudska fronta za osvoboditev Palestine (PFLP) je objavila, da prevzema odgovornost za ta napad, kakor je bila prevzela odgovornost tudi za napad na izraelsko letalo na atenskem letališču in za ugrabitev izraelskega letala v Alžiru.

Večina svobodnih držav, med njimi ZDA, so obsodile nov arabski teroristični napad na civilno letalo, Izrael pa je objavil, da si pridružuje pravico do povračilne akcije, kakor je bil to storil po napadu na izraelsko letalo na atenskem letališču.

Izraelska letala so napadla neko arabsko teroristično taborišče in policijsko postajo v okolici Damaska v Siriji ter ju opustošila. Ubitih je bilo nad 150 ljudi.

Po vseh arabskih državah ter v

angažiranje komunistov v vseh fazah predvolilnih priprav“... Po izjavi tega partijskega funkcionarja morajo komunisti storiti, da se jih bo čimveč „našlo sredi množice, t. j. v SZDL, ko bodo teklo razprave o kandidatih“.

Dokazov zadosti, da bo po plohi napovedi poglobljene in razširjene demokracije in samoupravljanja doma še naprej ostalo tako kot je sedaj: partija, in samo partija, je tista, ki bdi nad vsem in o vsem tudi odloča.

Egiptu so objavili pripravno stanje, ker se bojijo novih izraelskih letalskih napadov, zlasti še, ker so arabski teroristi nastavili bombe tudi v neki judovski tržnici v Jeruzalemu ter je v eksploziji izgubilo življenje več civilistov.

V teh razmerah se je odposlanec Združenih narodov za Bližnji vzhod, šved Jarring, ki je bil pretekli teden odstopil, odločil, da se bo vrnil na svoje „delovno področje“ na Bližnji vzhod, da bi se začel razgovarjati z Arabci na eni ter z Izraelom na drugi strani o načrtih Anglije, Francije, ZDA in ZSSR za normalizacijo razmer na tem delu sveta.

Pakistan je bil na robu državljanske vojne. Po aretaciji bivšega zun. ministra. Zulfikarja Al Butto, kateremu očitajo, da se nagiba h kitajskim komunistom, ter najuglednejših opozicijskih prvakov, so se vrstili po pakistinskih mestih težki izgredi, ki so zahtevali veliko mrtvih in ranjenih. Demonstracije so zavzele tako velike obsege, da je moral predsednik republike Mohamed Ajub Kan poslati na ulice vojsko. Položaj se je še bolj zaostрил, ko predstavniki tako desničarske, kakor levičarske opozicije s predsednikom republike niso hoteli več razgovarjati za rešitev notranjepolitičnih vprašanj. Pri takem stanju stvari se je predsednik republike Mohamed Ajub Kan, ki je dolgo vrsto let neomejeno vladal nad Pakistanom, odločil, da se bo umaknil iz političnega življenja. Za to je objavil, da prihodnje leto ne bo več kandidat za predsednika. Dal je tudi izpustiti iz zaporov 34 opozicijskih veljakov, ki so se začeli dogovarjati glede ukrepov, s katerimi naj bi pomirili deželo ter ji vrnili ustavno življenje.

Escala invertida

Al celebrarse el 51 aniversario de la creación del ejército rojo, se reunieron en el Kremlin los más destacados jefes militares soviéticos. En esta reunión coincidieron en calificar la invasión de Checoslovaquia por las tropas del Pacto de Varsovia, como un triunfo de organización y una demostración de la “noble misión” que cumplen las fuerzas armadas soviéticas.

No nos es desconocido, que la ideología comunista ha invertido la escala de valores. Pero además ha cambiado la terminología. Avasallar la libertad, pisotear los más elementales derechos humanos, no cumplir la palabra empeñada, negar el derecho de autodeterminación de los pueblos; todo esto responde en el nuevo léxico soviético al término de “noble misión”.

La esclavitud en el lugar de la libertad; la mentira en el lugar de la verdad... La escala comunista ha cambiado los valores eternos y absolutos por los relativos, que dependen solo de la utilidad que puedan prestar al régimen gobernante.

Obrnjena lestvica

Ob priliki 51. obletnice ustanovitve rdeče armade, so se v Kremlju zbrali najodličnejši predstavniki sovjetskih vojaških poveljnikov. Na tem zborovanju so soglasno označili vojaški vdor edine Varšavskega pakta v Čechoslovaško, kot zmago organizacije in kot dokaz „plemenitega poslanstva“, ki ga vršijo sovjetske oborožene sile.

Ni nam neznano, da je komunistična ideologija obrnila lestvico vrednot. Spremenila pa je tudi izrazoslovje in ga priljubila tej novi ureditvi. Zatiranje svobode, teptanje najosnovnejših človeških pravic, verolomstvo, zanikanje pravice samoodločbe narodov, vse to v novi sovjetski terminologiji spada pod izraz „plemenito poslanstvo“.

Sužnost na mesto svobode; laž na mesto resnice... Komunistična lestvica je zamenjala večne in popolne vrednote za relativne, ki zavisijo le od koristi, ki jih od njih ima vladajoči režim.

Moskva ponuja roko Bonnu če...

ZSSR je objavila, da bodo sile Varšavskega pakta imele manevre k Zahodni Nemčiji tik pred nameranimi volitvami novega zahodnonemškega predsednika v Zahodnem Berlinu dne 1. marca t. l. Ti manevri so potrebni za „vojaško pripravljenost in varnost“ sovjetskega bloka.

Ker Zahodna Nemčija noče kloniti pred sovjetskim ali vzhodnonemškim pritiskom in ni odpovedala predsedniških volitev v Zahodnem Berlinu, se je Moskva morala ponižati ter je v veliko presenečenje Bonna sovjetski veleposlanik v Bonnu Carapkin izjavil, da je Moskva pripravljena dovoliti Zahodnim Berlinčanom prost prehod v Vzhodni Berlin k njihovim sorodnikom, če bo

Zahodna Nemčija volila svojega predsednika kjer koli drugje, samo ne v Zahodnem Berlinu.

Zahodnonemška vlada je sovjetski predlog sprejela na znanje, toda hoče vedeti, če bo to „znižanje berlinskega zidu“ ostalo trajno, ali pa bo le trenutno. Moskva na to še ni odgovorila.

Zahodnonemški župan Klaus Schultz pa je še dodal, da mora tudi Vzhodna Nemčija pristati na sovjetski predlog glede svobodnega prehajanja Zahodnih Berlinčanov v Vzhodni Berlin, sicer sovjetski predlog nima vrednosti. To pa dala že odklonilno izjavo.

Zahodni Berlinčani so mogli zadnjičkrat obiskati svoje sorodnike v Vzhodnem Berlinu junija 1966.

I Z T E D N A V T E D E N

Amerikanci so poslali v ponedeljek 24. t. m. na 361.000.000 km dolgo pot proti Marsu vesoljsko ladjo Mariner VI, ki bo prišla na cilj 31. julija t. l. ter bo z razdalje 3.200 km fotografiral Mars.

Pavel VI. se je v nedeljskem govoru zavzemal za enotnost Evrope. Te pa ni mogoče ustvariti s miselnostjo nesloge, hegemonije ali nacionalističnega egoizma in tudi ne s slabotnim ravnanjem, temelječim na izenačenju napadalnih in obrambnih sil ali z nezainteresiranostjo ter z izločitvijo v nevarnost. „Ni naša naloga“, je naglašal papež, „soditi ali posredovati v tej zadevi. Je pa dolžnost vseh, in naša še

posebej, ustvarjati moralno vzdušje, ki naj privede k tako zaželeni rešitvi“.

V čilu bodo imeli, kot smo že poročali, 2. marca parlamentarne volitve. V zvezi s temi volitvami v Santiagu ugotavljajo, da volilci zanje ne kažejo prevelikega zanimanja, zaradi česar bo nevarno odločanje takojmenovanih „nepredeljenih“. Kršanski demokrati računajo sami, da bodo kot vladna stranka pri teh volitvah nazadovale. Sodijo, da bodo dobili okoli 33% oddanih glasov. Pri volitvah leta 1965 so dosegli 43,60% oddanih glasov, pri naslednjih leta 1967 so pa nazadovale na 36,43% (nadaljevanje na 2. str.)

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Pohvala argentinskemu gospodarstvu
Med svojim obiskom v New Yorku je arg. gospodarski minister dr. Krieger Vasena razložil v CIAP (Medameriški komite Zveze za napredek) potek argentinskega gospodarstva, odkar je v letu 1966 prevzela oblast vlada argentinske revolucije. Razgovori s strokovnjaki so trajali več dni. Sledilo je nato poročilo, v katerem se zelo pohvali splošno gospodarsko smer, obenem pa se nakažejo tudi nekatere šibke točke. Napredek v teh letih, predvsem v preteklem letu 1968, je očividni. Stabilizacija valute, omejitve inflacije, ter ogromne investicije predvsem v javnih gradnjah jasno pričajo o velikem napredku, ki bo narodno gospodarstvo znova dvignil na n ednarodni nivo in državo prištel k takojmenovanim razvitim narodom.

Dr. Krieger Vasena se je vrnil v Buenos Aires v nedeljo, 23. t. m., Ob prihodu na letališče v Ezeizji, je častnikarjem izjavil, da je bil njegov obisk „zelo pozitiven“ za argentinsko gospodarstvo.

V območju argentinske Antarktike so se ponovno pojavili potresi. Kot lansko leto, je tudi letos prizadet najbolj otok Decepción. Je ta otok vulkanskega izvora, in znanstveniki sedaj ugotav-

ljajo, kakšne posledice ima lahko še živ vulkan za vse antarktsko področje. Sedaj se nudi sijajna prilika za te študije, ki jih bodo gotovo izvršili skupno z znanstveniki več držav.

Patagonija znova stopa na prvo mesto v pozornosti vlade. Od 22. do 20. marca se bo vlada nastanila v mestu Río Gallegos, da od tam, v čim tesnejšem stiku z daniimi okolščinami, izpelje takojmenovani „Operativo Patagonia“. Bo to že drugič, da se vlada začasnó nastani izven Buenos Airesa za izvedbo odločnih ukrepov na položaju. Podobno se je zgodilo že preteklo leto v Tucumanu.

Predsednik Onganía se je vrnil s svojih počitnic, katere je prebil v gorskem kraju v provinci Chubut.

Notranji minister dr. Borda, je ponovno izjavil, da vlada še ne misli na volilni izhod. Volitve so, po njegovih zagotovilih, še zelo daleč.

V Mar del Plati se je v viharju ponesrečila ribiška ladja „Pampero“. 17. t. m. so jo po hudem viharju začeli iskati pomorski in zračni oddelki arg. mornarice. Po sedmih dneh brezuspešnega iskanja je poveljstvo mornarice dalo izjavo, da smatrajo ladjo z vso posadko 7 moč za izgubljeno.

Za večje pravice v lastni hiši

Devet slovenskih poslancev je postalo predsedniku zvezne skupščine predlog, naj bi po hitrem postopku sprejeli tri zakonske osnutke o spremembi treh zakonov, ki so jih julija meseca lanskega leta na prav enak način sprejeli na predlog zveznega izvršnega sveta. To so zakoni o zasebni gostinski dejavnosti, o prevozu zasebnikov z motornimi vozili in o delavnicah samostojnih obrtnikov. Sprejetje teh zakonov, enotnih za vso državo, je pokazalo, da za Slovenijo niso primerni ter ji prinašajo veliko škodo. Zato so slovenski poslanci zatrjevali, da je nesmiselno, pa tudi nemogoče, hitro sprejemati zvezne zakone, ki naj urejajo neko gradivo enotno za vso državo.

Podpisniki predloga za spremembo omenjenih zakonov zahtevajo, naj bi jih zamenjali z novimi tako, da bi mnogo rešile spornih vprašanj prenesli na republike. Svojo zahtevo utemeljujejo z navedbami, da je v marsičem napaka stališče, da lahko prevaža ljudi samo državljani z osebnim avtomobilom z največ 5 sedeži. Tako določilo je imelo v Sloveniji za posledico, da je bil onemogočen prevoz s kombiji, t. j. z motornimi vozili, ki imajo 9 sedežev. V Sloveniji so bile zlasti težke posledice v goratih predelih glede prevažanja učencev v oddaljene šole. Zasebnikom je bilo nadaljnje prevažanje otrok s takimi vozili prepovedano, javnim, t. j. družbenim prevoznikom pa se ta posel ni izplačal, pa tudi primernih vozil niso imeli na razpolago. Posledica: Otroci niso mogli hoditi k rednemu šolskemu pouku.

Nič drugače ni bilo z zveznim zakonom, ki je omejil tonažo zasebnih tovornih avtomobilov samo na 5 ton. V Sloveniji in tudi po drugih republikah imajo zasebniki okoli 1000 takih tovornih avtomobilov. Vsi ti kamioni so sedaj neuporabni. Kdo naj sedaj ljudem povrne povzročeno škodo? Pa ne samo zasebnikom, lastnikom tovornih vozil, ampak tudi skupnosti, ker je tudi ona prizadeta z gornjim zakonom?

In nič drugače ni v zasebnem gostinstvu. V Sloveniji je zaradi vedno večjega turističnega prometa zasebno gostinstvo nujno potrebno. Enotno določanje števila osebja, ki ga lahko imajo zasebni gostinski obrati za vso državo, je nemogoče, ker take vrste gostinske dejavnosti narekujejo in najbolj pokazuje krajevne potrebe in posebni pogoji posameznih področij.

Slovenski poslanci dalje poudarjajo, da povzroča veliko oviro republiškimi organom pri oblikovanju njihove samostojne politike tudi enotno določanje števila pomožne delovne sile v vsej državi za zasebno obrtniško dejavnost. Velika razlika je namreč, če dela 5 delavcev v obrtniški delavnici s petimi avtomatičnimi stroji, kot pa, če dela enako število delavcev v gradbeni stroki. Kako naj teh pet delavcev, kolikor jih dopušča zvezni zakon glede zaposlitve v zasebni obrtni dejavnosti, pripravi npr. grabišče ali postavi oder za zgradbo?

Strah pred neupravičenim bogatenjem zasebnih podjetnikov podpisniki predloga za spremembo treh zveznih

zakonov zavračajo z izjavo, da je zloraba mogoče preprečiti samo z dosledno davčno politiko in s pravilnim ugotavljanjem dohodkov, nikakor pa ni na mestu, da tak strah temelji na omejevanju pravic do osebnega dela.

Zato devet poslancev vztraja pri svoji zahtevi, da naj o teh vprašanjih razpravlja republika ter naj jih ona rešuje tako, kakor bo najbolj prav za njo in za ljudi.

Poslanci so v tem pogledu pravzaprav samo ponovili zahtevo, ki jo je že lanske jesen postavil poslanec Milaň Kožuh v gospodarskem zboru, pa jo je tedaj zvezni sekretar za gospodarstvo Jelič zavrnil z obrambo enotnega reševanja teh problemov za vso državo.

O zahtevi deveterih slovenskih poslancev za spremembo zveznih zakonov o zasebni gostinski dejavnosti, o prevozu z motornimi vozili in o delavnicah samostojnih obrtnikov, je razpravljali zvezni izvršni svet na seji dne 22. januarja. Pa se ni hotel posej jasno izraziti in postaviti na stran slovenskih poslancev. Na seji je zvezni izvršni svet samo v načelu sprejel pobudo slovenskih poslancev, naj bi omo-

Katoliški škofje v Jugoslaviji proti splavu

Sedanja uradna tiskovna agencija Tanjug je 17. januarja poročala o spomenici predsedstva škofijske konference katoliške Cerkve v Jugoslaviji, s katero se je obrnila na zvezni izvršni svet glede prepovedi splava.

Na spomenico predsedstva škofijske konference kat. Cerkve je odgovoril odločilno sekretariat zveznega izvršnega sveta za načrtovanje družine ter „je odločno zavrnil, da bi abortuse pri nas popolnoma prepovedali“.

Poročilo Tanjuga dalje pravi: „Sekretariat poudarja, da je splav nezajelen in škodljiv, vendar pa ga je treba

Delo o Goršetovi razstavi

Delo z dne 16. januarja je v zaglavju Novice januarsko razstavo Franceta Goršeta v New Yorku Slovincem doma prikazalo takole:

„New York: Likovna razstava slovenskega rokaja: Pred dnevi je tuči washingtonski radio poročal o razstavi slovenskega akad. slikarja Franceta Goršeta v New Yorku. Razstava je posvečena 40-letnici umetnikovega ustvarjanja. Poročilo s priznanjem omenja dovršenost večini religioznih eksponatov v mavcu, zgani glini, tolčenem

gočili urejevanje zadevnih vprašanj z republiško zakonodajo. Konkretno se pa o predlogih slovenskih poslancev ni hotel izreči. To da bo storil tedaj, „ko bo v teku redni postopek za spremembo teh zveznih zakonov“.

Tako podpisniki zahteve po spremembi navedenih zveznih zakonov, kakor poslanci v republiški skupščini v Ljubljani in tudi slovenski tisk vztrajajo naprej pri svojih zahtevah, da naj o teh vprašanjih razpravlja in odloča republika sama, ker najbolje pozna razmere na svojem področju.

v nekaterih primerih, kadar je nujno omogočiti v javni zdravstveni ustanovi. V naših zdravstvenih ustanovah mora vsak zdravnik svetovati ženi, naj rodi otroka, če prekinitev v nosečnosti ni nujna iz zdravstvenih razlogov ter ji nuditi vse nasvete glede uporabe kontracepcijskih sredstev.

Zaradi tega je nesprejemljiva zahteva škofijske konference katoliške Cerkve, da zdravstveni delavci-katoličani ne smejo sodelovati pri opravljanju splavov.

Tako bo morija še nerojenih otrok v Jugoslaviji šla nemoteno naprej.

Autocesta št. II-Gorica

Vse sodbe o stanju cestnega omrežja v Sloveniji so si edine v tem, da je slabo in da je potrebno temeljitih popravil. Neprestano naraščanje avtomobilskega prometa pa naravnost zahteva čimprejšnjo zgraditev moderne avtomobilske ceste od št. IIja nad Mariborom proti slovenski morski obali ter Italiji do Gorice, kjer bi se združila z enako cesto na italijanski strani.

O načrtih za to cesto smo v našem listu že poročali. Predstavnik republiškega sveta v Ljubljani Boris Vadrnjak je o njej dal nedavno še naslednje podatke:

Na začetek del za zgraditev te moderne avtomobilske ceste računajo že letos. S temi deli bodo začeli najprej na odseku Vrhnika-Razdrto. Glavni načrt za štajerski odsek te ceste Hoče-Levec pa mora biti izdelan do konca avgusta t. l., da bo lahko predložen Mednarodni banki za razvoj. S samo graditvijo ceste na tem področju bodo pa začeli leta 1970. Oba odseka naj bi bila usposobljena za promet do leta 1973, oziroma cesta Vrhnika-Razdrto bo uporabna že leta 1971. Finančni kon-

strukciji za oba kraka avtomobilske ceste v višini skoraj 1.48 milijard dinarjev, narejena skoro do leta 1975, je s premostitvenimi krediti priskočila na pomoč Ljubljanska kreditna banka in hranilnica.

Predstavnik republiškega izvršnega sveta je naglašal, da gre pri graditvi moderne avtomobilske ceste za veliko investicijo, za katero bo treba mobilizirati finančna sredstva „na najširši fronti“. Meni, da bo poleg proračunskih sredstev slovenske republike in kreditov Mednarodne banke, treba misliti še na druga sredstva, npr. na ljudsko posojilo, takse na motorna vozila, ki se sedaj stekajo v federacijo v Beograd, na povzemanje cen nafte, ki da je doma nižja kot v drugih državah.

Kot omenjeno, bo graditev avtomobilske ceste s „premostitvenimi krediti“ omogočala Ljubljanska kreditna banka in hranilnica. To bo zlasti važno v času, ko priliv sredstev investitorja, t. j. republike in cestnega sklada SRS, ne bo enak gradbenim izdatkom. S tako odločitvijo je ljubljanska banka omogočila začetek izvajanja gradbenih del ter zgraditev avtomobilske ceste v času, ki ga zahteva Mednarodna banka za razvoj.

Sprejem verskih predstavnikov v Ljubljani

V klubu poslancev v Ljubljani je bil 23. januarja običajni vsakoletni sprejem verskih predstavnikov, ki ga pripravi republiška komisija za verska vprašanja.

Na letošnjem sprejemu je bilo nad 70 predstavnikov rimskokatoliške, evangelistične, pravoslavne, starokatoliške, adventistične in baptistične verske skupnosti iz Slovenije. Med drugimi so bili navzoči ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik, mariborski dr. Maksimilijan Držekovič ter škof za Slovensko Primorje dr. Janez Jenko, senior evangelističnega seniorata Aleksander Kerčmar, škof starokatoliške cerkve Anton Kovarčević ter paroh srbske pravoslavne cerkvene občine Aleksander Simić.

Mel slavnostnim obedom je cerkvene predstavnike nagovoril in pozdravil predsednik republiške komisije za verska vprašanja Pavle Boje ter čestital predstavnikom rimskokatoliške cerkve ob ustanovitvi slovenske cerkvene pokrajine z metropolitnim sedežem v Ljubljani.

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Jože Pogačnik se je zahvalil za čestitke. Za Pogačnikom so govorili še predstavniki drugih verskih skupnosti v Sloveniji.

Živ član naše narodne skupnosti more ostati le tisti, ki stalno sodeluje s slovenskim tiskom. Sodelovati s tiskom se pravi: pisati vanj, čitati ga, pomagati mu, podpirati ga. Naj podrtam zlasti za nove naseljenke v tej deželi in povsod: Slovenci smo v svobodnem svetu tako majhni, da bodo ostali zvesti in zavedni v smislu slovenskih izročil samo tisti, ki stalno bero slovenski časopis in po svojih najboljših močeh sodelujejo s slovenskim tiskom.

Jaka Debevec, pok. lastnik in urednik Ameriške domovine

bakru, lesu in bronu ter grafike.

France Gorše se je preselil v Ameriko pred dvajsetimi leti, prej pa je delal v Trstu in Ljubljani. Največ njegovih del je v zasebni lasti. Prihodnje

leto misli spet obiskati domovino in morda bo uresničena tudi že nekoč izražena želja, da bi na večji razstavi v domovini prikazal svoja dela. Razstava bo odprta do 25. januarja.

Slovenija v celotnem jugoslovanskem izvozu in uvozu

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je Jugoslavija v letu 1968 izvozila raznega blaga za skupno 15.7 milijard din, uvozila pa je v istem času raznih industrijskih izdelkov ter drugega blaga v vrednosti 22.4 milijarde din. Primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci znaša torej okoli 6 milijard in je za 11.8% večji kot je bil v letu 1967. Vrednost izvoza se je povečala za 6.6%, uvoza pa za 3.2%.

Na industrijske izdelke je prišlo v skupnem jugoslovanskem izvozu 83%. Najbolj se je povečal izvoz barvaste metalurgije in ladjedelstva. Prav tako je pomembno povečanje izvoza lesne industrije. Tudi tekstilne. Izvoz kovinske predelovalne industrije se je zmanjšal za okoli 8%. Precej se je znižal izvoz živilske in tobačne industrije. V glavnem zaradi raznih omejitev v zahodnoevropskih državah. Omejitve teh držav zlasti Skupnega evropskega trga so močno vplivale tudi na zmanjšanje

izvoza kmetijskih pridelkov in živine. Vrednost izvoza govejega mesa se je npr. zmanjšala za 55%, koruze pa 20%.

Podatki, ki se nanašajo na uvoz in izvoz iz Slovenije, pa dajejo tole sliko: Slovenija je imela v decembru 1968 rekorden izvoz v vrednosti 321.8 milijona din, kar je 28% več, kakor je bil izvoz decembra leta 1967. V lanskem decembru je imela Slovenija sploh doslej največji izvoz. To dejstvo je vplivalo tudi na stopnjo celotnega izvoza Slovenije v letu 1968. Ta se je zaradi tega povečala na 2.951 milijonov din in je s tem presegel izvoz v letu 1968 za 200 milijonov ali za 7.3%. To povečanje je bilo doseženo kljub temu, da se je vrednost kmetijskega izvoza tudi iz Slovenije zmanjšala in sicer kar za 17.1%, t. j. od 446.1 milijona dinarjev v letu 1967 na 360.7 milijona v letu 1968. Industrijskega blaga je Slovenija lani izvozila v vrednosti 2531 milijonov din nasproti 2260 milijona din v letu 1967 ali 2121 milijonov v letu 1966.

Slovensko javno mnenje o množičnih občilih

V Ljubljani so izvedli anketo, ki naj pokaže, katerih sredstev se ljudje poslužujejo, da zvedo za posamezne dogodke doma in v svetu. Zvedeti so hoteli zlasti to, v kateri meri se za pridobitev informacij poslužujejo televizije, radia, listov in revij. Dobljeni rezultati se nanašajo na razdobje od leta 1962 do leta 1968.

Množična občila

Po objavljenih podatkih je za razne novice v letu 1968 zvedelo v Sloveniji 45.8% ljudi po radiu; leta 1962 je ta odstotek znašal 45.3%; iz televizije 21.6 (leta 1962 komaj 1.4%) in časopisov ter revij 15.9%. V letu 1962 je bil ta odstotek še 28.0%. Po družinah in od prijateljev ter znancev je zvedelo za razne važne novice 12.7% ljudi. V letu 1962 pa 17.1%.

Iz teh ugotovitev izhaja, da so glavna množična občila doma radio, televizija in časniki.

Radio je med vsemi občili še vedno obdržal prvo mesto. V šestletnem obdobju se je pomen časnikov in revij kot obveščevalcev ljudi o dogodkih močno zmanjšal. Televizija je namreč v tem obdobju zaznamovala izreden razmah. Vse možnosti ima, da bo prekosila radio, zlasti, ker novice spremljajo tudi slike.

Zanimiva pri tem je ugotovitev pomembnosti množičnih občil glede potrebe prebivalstva po obveščenosti o kakem dogodku. Izbira množičnih občil pri prebivalstvu je odvisna od kvalifikacijskega ustroja prebivalstva. Tako so po mestih televizija in časniki pomembnejše sredstvo za pridobivanje informacij kot po radiu, v podeželju pa vodi radio. Se pravi: formalna izobrazba je tisti dejavnik, ki najbolj določa razširjenost posameznih kanalov obveščanja. Z višino izobrazbe raste število tistih, ki so jim časniki in revije še vedno glavni vir za obveščenost.

Poslušanje domačih in tujih radijskih postaj

Zanimivi so odgovori anketirancev na vprašanje, če je za dobro obveščenost treba poslušati tudi tuje radijske postaje in brati tuje liste ter revije.

Približno enak odstotek je takih, ki menijo, da mora človek poleg domačih listov brati tudi inozemske, in tudi poslušati tuje radijske postaje, in tistih, ki so prepričani, da so od domačih virov zadosti in o vsem poučeni. Za poslušanje radijskih postaj in branje inozemskih listov ter revij se je izjavilo 32.2%. Odstotek tistih, ki se zadovolje s poročili domačih listov, radijskih ter televizijskih postaj, pa dosega 30.1% anketirancev. Dobra četrtina ljudi, ki so jih vprašali za mnenje, je odkrito priznala, da je včasih „le treba seči po tujih virih informacije, da dobi človek točno sliko“. 10.8% Slovencev se glede tega vprašanja ni opredelilo.

Mnenje, da tuji viri prispevajo bolj

k dobri obveščenosti, je najbolj razširjeno na Primorskem in Notranjskem (Trst, oddaje tamošnjih radijskih postaj in italijanska televizija, op. ur.), mnogo manj pa na Štajerskem.

Stanje množičnih občil

Televizija doma je v močnem razvoju. Leta 1965 je bilo 100.500 televizorjev, leta 1967 se je to število dvignilo na 152.000, kar pomeni, da je na en televizor prišlo samo še 11 ljudi.

Podatki glede gledanja televizijskih oddaj pokažejo tole: Delavci jih manj gledajo kot nameščenci in drugi sloji. Televizija je bolj razširjena med gospodinjami zunaj kmetijstva in upokojeanci kot med delavci. Razumljivo. Žene delavcev in socialno šibkejših slojev majo hoditi na delo ter so malo doma.

Radio je kljub temu še vedno množično obvestilo najširših slojev. Leta 1968 se je 89% prebivalcev priglasilo kot redni poslušalci radijskih oddaj. Pri tem je zanimivo dejstvo, da je med mladimi več radijskih poslušalcev kot med stariji.

Glede časnikov je anketa pokazala, da jih bere 87.4% tistih, ki so bili vprašani za mnenje. Za verska lista Družina in Ognjišče pravi anketa, da jih bere 16.7% ljudi.

Goriška in Primorska

Odstop slovenskih članov šolskega patronata v Repentabru

Ker italijanske oblasti niso upoštevale določil o delovanju šolskih patronatov in se niso ozirale na pritožbe o krivičnem zapostavljanju Slovencev, so slovenski člani tega patronata dali ostavko „od predsedništva, izvršnega odbora in sedanjega upravnega sveta šolskega patronata na Repentabru“. Svoj korak utemeljujejo takole:

„Naša vest svobodnih ljudi in italijanskih državljanz slovenskega materinega jezika nam ne dopušča, da bi bili kakorkoli odgovorni za krivično stanje in zapostavljanje slovenskega prebivalstva.“

Dne 5. februarja je umrl v bolnišnici deskanski župnik Filip Kavčič. Njegov pogreb je bil naslednjega dne v Desklah. Pogrebne odbrede je opravil škof dr. Janez Jenko ob navzočnosti 50 duhovnikov z obeh strani meje. Rajni župnik je bil zvest sin svojega naroda ter mu je bil ob strani v njegovih najtežjih trenutkih pod fašisti. Zato so ga fašisti poslali v večletno konfinacijo. Na posredovanje pok. goriškega nadškofa Margottia je bil leta 1936 pomiloščen, toda fašisti so zahtevali, da se na Črni vrh, kjer je Kavčič vneto deloval, ne sme vrniti. Zato ga je nadškof Margotti imenoval za župnika v Desklah, kjer je deloval vse do svoje smrti. Fašisti so ga pa preganjali tudi tukaj.

IZ TEDNA V TEDEN

(nad s 1. strani)

Čilska vlada je pozvala 14 argentinskih vseučiliških profesorjev, ki so bili od leta 1966 nastavljeni na univerzi v Santiagu, da morajo zapustiti Čile. Če tega ne bi storili prostovoljno, jih bo čilska policija izgnala. Čilsko notranje ministrstvo je za odredbo o izgonu argentinskih profesorjev navedlo varnostne razloge. Omenjenih 14 profesorjev pripada skupini 80 profesorjev, ki so leta 1966, ko je argentinska vlada odredila preosnovo vseh argentinskih vseučilišč, dali ostavke na svoje položaje ter so sprejeli mesta v Čilu. V glavnem pripadajo levičarskim skupinam.

Perujska vlada je še naprej v sporu z ZDA zaradi podržavljenja ameriške petrolejske družbe v Peruju. Med obema državama posreduje Argentina. Med tem je perujska vlada obnovila diplomatske zveze s Sovjetsko zvezo in z njo sklenila tudi trgovsko pogodbo. Ta korak je na javnem zborovanju v Limi obsodil perujski politik Víctor Raúl Haya de la Torre, ko je izjavil kot vodja te politične skupine, da se bori proti vsakemu imperializmu in da zato ne želi zamenjavati enega imperializma z drugim.

Nelson Rockefeller, guverner ameriške države New York, je sprejel ponudbo predsednika Nixona in bo predsedoval ameriški delegaciji, ki bo obi-

skala države Latinske Amerike. Na pot bo šel aprila meseca in bo začel z obiski državam Latinske Amerike v Mehiki.

Sovjetski maršal Ivan Jakubovski, poveljnik oboroženih sil držav Varšavskega pakta, in pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Vasilij Kuznecov, strokovnjak za reševanje zapletenih problemov, sta bila prejšnji teden dva dni v Bukarešti. S prvakom romunskih komunistov Nikolajem Ceausescuom sta imela razgovore, ki so temeljili na sovjetski zahtevi, da mora Romunija aktivno sodelovati v Varšavskem obrambnem paktu ter svojo notranjo in zunanjo politiko vzkladiti s politiko Sovjetske zveze in njenih satelitov v vzhodni Evropi.

Francoska vlada je objavila, da bo referendum o preosnovi senata ter o podelitvi večje samostojnosti 21 pokrajinam 25. aprila.

V Atenah je umrl biv. kralj Saudije Arabije Saud Ib Aziz. Svoji deželi je vladal od leta 1946 do 1964, ko ga je odstavil mlajši brat Feizal. V tem času si je nagrabil premoženja nad 4.000 milijonov dolarjev. Med tem, ko so ljudje morali živeti v pomanjkanju in siromaštvu, je živel kralj v bajnem razkošju in razvratu. Imel je nič manj kot 4 žene in 100 priležnic, s katerimi je imel 40 fantičev, ter „nedoločeno“ število deklic, kot navaja poročilo.

Novice iz Slovenije

Rektorat dunajske univerze je odločil, da bosta od sedmih Herderjevih nagrad letos dobila nagradi tudi znani umetnostni zgodovinar, član akademije Slovenske znanosti in umetnosti dr. Franc Stele in dramatik prof. Marian Matković iz Zagreba. Nagrada znaša 10.000 švicarskih frankov. Podelili jih bodo na slavnostni seji dunajske univerze 9. maja.

Slovenski etnografski muzej v Ljubljani je v januarju pripravil razstavo mask iz Slovenije v Gradcu. Na razstavi so nastopile tudi skupine kurentov s Ptujkega polja. Razstavno gradivo je občinstvu pojasnjeval ravnatelj Etnografskega muzeja dr. Boris Kuhar.

V Društvu književnih pravajalcev Slovenije v Ljubljani so imeli 17. januarja večer, ki je bil posvečen češki literaturi. Na sporedu je bil govor predsednika Društva prevajalcev Božidarja Borka ter recitacije izbranih pesmi sedemnajstih čeških pesnikov od Bezruča in Jiri Wolkerja do najnovejših. Pesmi čeških lirikov so recitatorji podajali v prevodih Frana Albrehta, O. Berkopca, Mileta Klopčiča, Kajetana Koviča, Dušana Ludvika, Ivana Minattija, Janke Modra, Toneta Pavčka, Avgusta Smoleta in Otona Župančiča.

Slovensko ljudsko gledališče v Celju bo letos igralo med drugim slovensko dramatsko noviteto utopično tragedijo v treh dejanjih „Pregnani iz raja“ Jura Kislingerja iz Celja. S to igro bo celjsko gledališče nastopilo letos tudi na Šteirjevem gledališču v Novem Sadu.

Na območju ptujske občine 15 lovskih družin upravlja 54 ha lovni površini. V letu 1968 so tuji lovci, zlasti Italijani in Švicarji, plačali za vstop v ta lovišča ter za uplenjeno divjad 12.310 dolarjev, t. j. skoraj 160.000 din. V ta znesek pa ni všteti potroškov, ki so ga inozemski lovci imeli po gostinskih obratih.

V Sloveniji toča vsako leto povzroča veliko škodo. Zato so začeli obrambo pred njo organizirati na znanstven način. Tako so na Štajerskem imeli lani že 34 raketnih postaj, s katerih so spuščali rakete v nevarne oblake ter jih razbijali. Za spopolnitev obrambe pred točo za področje približno 200 hektarjev potrebujejo še okoli 2 milijona din. Med drugim nameravajo nabaviti štiri radarje ter spopolniti obveščevalno službo med posameznimi raketnimi postajami, da bodo strelci ob pravem času spuščali rakete v oblake.

V Novi Gorici so predstavniki komunističnih organizacij na nedavnem sestanku predlagali, naj bi Tita za 50-letnico ustanovitve KPJ odlikovali s posebnim odlikovanjem svobode in miru jugoslovanskih narodov.

Mitja Gorjup je novi predsednik Zveze mladine Slovenije. Imenovan je bil namesto Milana Kučana. Komunistična mladinska organizacija bo dobila novo vodstvo na kongresu v marcu.

Na Gorenjskem je na vseh štirih mejnih prehodih v letu 1968 prestopilo mejo 5 milijonov potnikov, kar je nekoliko manj kot v letu 1967. Med potniki je bilo več kot četrtina jugoslovanskih državljanov.

Ervin Hartman, 25-letni Mariborčan, je najmlajši slovenski dirigent. Vodi godbo mariborskih poštarjev na pihala.

Mariborsko planinsko društvo slavi letos 50-letnico svojega obstoja.

V Kranju so imeli posvet o prenosu cest III. reda iz republiške pristojnosti v občinsko. Predsednik jesiške občine France Žvan je predlog zagovarjal z utemeljitvijo, da ga je treba sprejeti, če že zaradi drugega ne, zato, da bodo potem občani vsaj pravega prekinjalci, ker sedaj „tako lete vse kritike zaradi slabih cest na občine“.

V občini Lenart, tudi pri tej je bil komunistom svetnik na poti ter so iz Sv. Lenarta napravili navadnega Lenarta, imajo šest osnovnih šol ter imajo troci pouk v 12 šolskih poslopjih. To že davno ne odgovarja zahtevam sodnih šol. Telovadnico ima npr. samo šola pri Lenartu. Vsa šolska poslopja so potrebna temeljitih popravil. Po programu do leta 1973 bi morali zbrati za njihovo obnovo nekaj več kot 9 milijonov din. Pa dvomijo, če bodo mogli spraviti skupaj ta znesek. Iz občinskih proračunov bi v sklad za popravilo šol lahko odvajali letno le po 100.000 dinarjev, gospodarske organizacije naj bi prispevale po 10.000 din. občani pa v obliki samoprispevka po 50.000 din. Občinski možje si belijo glave, kje dobiti denar za primankljaj za popravilo šol.

Kraje avtomobilov so se doma v zadnjih treh letih potrojile. Leta 1966 je bilo obsojenih zaradi tega prestopki 907 oseb; od tega števila so bili obsojeni na strogi zapor samo štirje. Dobra polovica kazni je bila pogojnih. Na kazen zopora na več kot dve leti je bilo kaznovanih šest oseb. Zato je v odboru organizacijsko-političnega zbora v Ljubljani poslanec čedo Kapor sprožil pobudo, da bi spremenili kazenski zakonik v tem smislu, naj bi določili tudi minimalne kazni za kraje motornih vozil in sicer do 3 mesecev.

Na območju občin Kočevje, Maribor, Zalec, Nova Gorica in Trbovlje so občinski sindikalni sveti zabeležili v devetih mesecih lanskega leta 1.153 pritožb delavcev zaradi kršitve pravic z delovnega področja.

V Murski Soboti so predstavniki različnih ustanov odločno obsojali „nerazumljivo“ početje zveznega zavoda za socialno zavarovanje, ki doslej še ni poskrbel za povračilo stroškov, ki jih avstrijsko zavarovanje v skladu z določili konvencije dolguje zavodom za socialno zavarovanje za zdravstveno varstvo svojcev prekmurskih sezonskih delavcev. Po zadrževanju udeležencev sestanka doma že poldrugo leto kreditirajo avstrijsko zavarovanje, kar vpliva na nelikvidnost domačih zavodov za socialno zavarovanje. Samo v soboškem zavodu je ta dolg presegel vsoto 1,5 milijona dinarjev.

Alkoholizem v Sloveniji in Jugoslaviji je bolezen, za katero umre veliko ljudi. Je na tretjem mestu bolezni, ki vsako leto pobere največ ljudi. Pred njim so samo bolezni srca, ožilja in rakasta obolenja. Točnega števila alkoholikov v Sloveniji nimajo. Sodijo pa, da jih je od 12 do 20.000. V Jugoslaviji pa od 300 do 400.000. Na vsakih 100.000 prebivalcev, starih nad 20 let, je 2700 alkoholikov. Najmanj 50.000 ljudem je alkohol že tako načel zdravje, da bi se morali zdraviti v bolnišnici.

V Sloveniji alkoholiki zavzemajo vse več prostora v psihiatričnih bolnišnicah. Tako je bilo v bolnišnici za duševne in živčne bolezni v Polju leta 1945 od vseh moških bolnikov 6,9% alkoholikov, leta 1955 je ta odstotek narasel na 18,9%, leta 1965 pa že na 43,6%. V Vojniku je bilo leta 1966 15,4% moških bilo med moškimi bolniki leta 1967 bolnih alkoholikov, leta 1967 pa 26,6%. V psihiatrični bolnišnici v Idriji je 49,6% alkoholikov, na nevropsihiatričnem oddelku v Škofljici leta 1966 nad 55%, leta 1967 pa 51,5%.

Podatki sodne medicine pa povedo, da je tudi med samomorilci velik odstotek alkoholikov. Tako je bilo med moškimi, ki so od leta 1945 naredili samomor, 45% alkoholikov, ter je bilo 59,6% obdanih samomorilcev v času samomorilnega dejanja opitih. V Sloveniji je bilo od leta 1964 do sredine leta 1967 1502 samomora. Med samomorilci je bilo 366 alkoholikov, t. j. 24,3%.

Železniško progo med obmejnimi Hodošem in Mursko Soboto so z novim letom ukinili. V obratu je bila nad 60 let.

Edvin Fliser iz Maribora je dobil zlat prstan od tednika Antena kot najbolj priljubljen slovenski pevec lahke glasbe.

Obisk v koroških kinematografih se je v letu 1968 znižal za 15%. Zaradi tega nameravajo več podeželskih kinematografov zapreti.

V Ljubljani so ustanovili strokovni svet klinik in medicinske fakultete. Z njegovo ustanovitvijo je izpolnjena vr-

zel, ki so jo čutile tako posamezne klinike kot medicinska fakulteta. Naloga strokovnega sveta bo namreč vzpostavljati tesnega strokovnega sodelovanja med navedenimi zdravstvenimi ustanovami.

Umrli so. V Ljubljani: Benedikt Kaplan, Antonija Hribar roj. Zajc, Jerica Vidmar roj. Slivnik, Josip Štrajnar, zlatarski mojster, Elza Šefman roj. Podobnik, Ivan Miklavc, akad. slikar, Franček Repenšek, upok., Marija Škerl roj. Bokavšek, Alojz Bajec, žel. inšpektor v p., Marija Gorše, Miloš Štibler, kmetijski in zadržni strokovnjak, Anton Lulik, dr. med. Breda Knez, Anton Markič, upok. Ivan Sešek, upok., Milan Plantan, direktor kovinskega podjetja IMKO, ing. Feliks Caharija, geodet, Marija Ropret roj. Dovč, Drago Outrata, višji komercialist v p., Stane Pirjeve, inšpektor žel. v p., Matija Vavpotič, Franja Hočevar roj. Černe, Josip Gabrovšek, nadzornik žel. brzojava v p. in Janko Seršen, obrtnik v Mengšu, Edvard Šalehar v Trebnjem, Miha Tič v Radici, Franc Valentinčič v Novem mestu, Marija Petje roj. Groznik v Ribnici, Anton Švelc, župnik v p. v Retečah pri Škofji Loki, Jože Snaj v Ježi, Benedikt Radonič, biv. veletrgovec v Ribnici, Viktor Burnik, mehanični mojster v p. v Trebnjem, Vlado Felle v Slovenj Gradcu, dr. Slavo Vrbnjak, primarij-kirurg v Mariboru, Julij Pirkovič, v. svetnik drž. žel. v p. v Zagrebu, Franc Stergar v Pijavi gorici, Marija Perhaj roj. Petrič v Malih Lascach, Frančiška Ferlov vdova Bricej v Bizoviku, Angela Goršič roj. Zalaznik v Beogradu, Marija Koderman roj. Sitar na Črnučah in Josip Meden, posestnik v Senožecah.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnostne novice

Poroka. V farni cerkvi v San Martinu sta se poročila Anton Možina in gdč. Ana Planinšek. Mladi par je poročil g. Franc Grom, za pričar sta pa bila nevesti njena mati ga. Planinšek, ženinu pa Izidor Kastrevc. Poročno slavlje je bilo na nevestinem domu. Mlademu paru ob poroki čestitamo in želimo vso srečo ter veliko božjega blagoslova.

† Janez Avguštin. V Billinghamu so se 20. februarja iztekli dnevi življenja Janezu Avguštinu. Njegov pogreb je bil v petek, 21. februarja, na pokopališču v San Martinu. Pogrebno sv. mašo je imel g. župnik Albin Avguštin, ki se je rajnika spominjal tudi s toplimi besedami v cerkvenem nagovoru, pred grobom mu je pa govoril v slovo g. Jure Rode. Rajni zapušča v Argentini ženo vdovo Marijo, sinove Franceta, Poldeta, Aleksandra in Toneta ter hčere Tilko, Maro in Franco v vse z družinami, v domovini sina Janeza z družino ter ostalo sorodstvo. Vsem izrekamo sožalje ob bridki izgubi dragega rajnika, njemu pa želimo večni mir in pokoj.

† Jože Štavar. Umrl je v Olavarriji, kjer je živel kot upokojeni delavec tovarne cementa Loma Negra. Pokojnik zapušča ženo in sina, ki sta prišla po vojni s Knežaka. Družini naše sožalje, pokojniku pa mir v Bogu „tam čez izaro“ (pesem, ki jo je rajnik najraje pel...) tam onkraj v večnosti.

Družinska sreča. V družini Gabriela Petkovšek in njegove žene ge. Irene roj. Škulj se je rodila hčerka. V župni cerkvi v mestu Churrua jo je krstil na ime Marija Elizabeta g. Franc Grom, za hotra sta pa bila Marijan Petkovšek in njegova žena ga. Marija. — Družino Alojzija Debeveca in njegove žene ge. Marice roj. Mayer je razveselil sin Matej. — Srečnima družinama naše čestitka.

CASTELAR

Zaključek počitniških dni pa Pristavi

Prehitro sta minila za pristavsko mladino meseca januar in februar, med katerima so bili otroci že petič deležni priljubljenih počitniških dni. V nedeljo 23. je bil zaključni dan. Zjutraj skupna sv. maša, potem voščilo g. katetu č. M. Lamovška, ki je godoval naslednji dan, nato ogled razstave ročnih del dekleških in fantovskega tečaja in nastop na igrišču.

Na videz običajna zaključna prireditev je vendar imela v sebi neko posebnost. Da je letos dve tretjini vodstvenega dela opravila mladina — skupina telovadnih vaditeljev, ki je izšla iz lanskega tečaja. Opravila ga je z resnostjo, sposobnostjo, vztrajnostjo in z ljubeznijo. To je pokazala že razstava, še bolj pa nastop, ki je bil razen folklorne točke, ki jo je pripravila z mladenkami ga. M. Češarkova, popolnoma v njihovi zamisli in izvedbi. Slikovita predstavitev vseh otrok (70) in vadiateljev s pozdravnima govoroma, himno in razdelitvijo nagrad, folklora, telovadni nastopi in šaljive točke, vse to se je v enournem programu zvrstilo pred očmi gledalcev.

Za konec so se otroci zahvalili vodstvu s toplimi besedami in odprtimi ro-

Protestno pismo sindikata slovenskih šolnikov v Gorici

Profesorji, ki poučujejo na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Gorici so dne 8. februarja 1969 zborovali v Gorici.

Poslušali so poročila, ki sta jih podala predsednik in tajnik Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici in nato obširno razpravljali o odlašjanju izvajanja zakona št. 1012 od 19. VII. 1961. Ugotovili so:

1. da ministrstvo za javno šolstvo še ni danes (torej po osmih letih!) pokazalo najmanjše volje, da bi se začel izvajati zakon, ki ustanavlja slovenske srednje šole v Gorici;

2. da zaradi tega odlašanja močno trpi uspeh na slovenskih srednjih šolah, Poleg tega so bili do sedaj vsi številni stiki predstavnikov Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici z navedenim ministrstvom popolnoma brezuspešni.

Ugotovili so nadalje:

1. da so bili svoj čas profesorji italijanskih srednjih šol deležni številnih ugodnosti (posebna lestvica, začasni stalež, didaktične habilitacije itd.);

2. da poučujejo na slovenskih srednjih šolah v Gorici številni profesorji neprekinjeno že preko deset let, pa so kljub temu še vedno letni suplenti;

3. da imajo profesorji na srednjih šolah, ki pripadajo nemški in francoski manjšini v Poadiju oziroma v Aosti

Vsak teden ena

OB KOLOVRATU

Josip Murn-Aleksandrov

Kolovrat beži,
ropoče lahno,
ob njem pa dekle si
šepeče tako:

Čemu mi le boš
predivo mehko,
ko v zimskih večerih
te spredem tenko?

Da tebe takrat
mi mamica da,
ko s svojim preljubim
k oltarju bom šla?

Da v tebe tedaj
me mrtvo daše,
če njemu verjelo
zaman je srce?

Kolovrat beži,
ropoče lahno,
predici pa lepi
postaja hudo...

kami. Pridružil se jim je predsednik pristavskega odbora g. F. Pernišek. Čestitke so bili deležni voditelji skupin: Rožica Esih, Lučka Pavšer, Maruška Batagelj, Tomaž Debevec in Fajdiga Povel; ter pomočnice: Simonka Rajer, Mimica Gorišek, Zofija Pograjc, Marija in Jožica Kopač ter Cvetka Malalan. V zahvalo je bila vključena skupina odraslih sodelujočih — ge. Češarkova in Batageljeva ter g. B. Pavšer z g. župnikom Lamovškom in g. R. Kinkljem. In končno večje in poštvovalne gospodinjice ge. M. Kopačeva, Rakovčeva, Dolinskova, Tominčeva in A. Kopačeva — ki so s svojim delom že petič omogočile, da so mogli ti počitniški dnevi tako uspešno poteči.

MENDOZA

Na občem zboru Slovenskega dekleškega krožka dne 26. januarja je bil izvoljen naslednji odbor: predsednica Ani Grintal, podpredsednica Božena Nemanič, tajnica Darinka Žumer, blagajničarka Leonor Habjan, športna referentka Cici Ocvirk, voditeljica naraščajnic Lenka Grošelj in njena pomočnica Marjanca Šmon.

SLOVENC I PO SVETU

KANADA

Člani akademskega društva SAVA (Slovenski akademiki v Ameriki) so imeli v cerkveni dvorani na Manning Ave v Torontu pustno veselico. V vabilu so študentje napovedali, da se bodo na veselici spomnili tudi 120-letnice smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Večer je začela godba Sava. Godci so bili neumorni ter so v dvorani ustvarjali prijetno razpoloženje. Po deseti uri je bil kratek odmor. Besedo je povzel g. Peter Čekuta, pozdravil goste, nato po povedal program v proslavo 120-letnice dr. Prešernove smrti. Ta je obsegal samo dve recitaciji njegovih pesmi. Prva je bila v slovenščini ter sta jo podala g. Medved in gdč. Čekuta; druga pa v angleščini ter je z njo nastopil (Nadaljuje na 4. strani)

že lep čas juridično in ekonomsko urejen položaj;

4. da se nekateri profesorji, čeprav brez ustreznega študijskega naslova že dvajset let skrbno prizadevajo za dober uspeh na slovenskih šolah.

Razočarani so nad brezbriznostjo in diskriminacijo napram slovenskim profesorjem v Gorici in ker nimajo slednji več drugega sredstva, da pokažejo svoje ogorčenje razen s stavko, so sklenili, da se dne 14. februarja vzdržijo pouka in da bodo podobno manifestacijo ponovili, če se ne bodo takoj podvzeli stvarni ukrepi za izvajanje zgoraj navedenega zakona.

Zahtevajo:

1. Da se začne takoj izvajati 12. člen navedenega zakona in da se v tem smislu razpišejo habilitacije;

2. da se vse ugodnosti, ki so jih bili svoj čas deležni profesorji italijanskih srednjih šol raztegnejo tudi na profesorje, ki poučujejo na slovenskih srednjih šolah v Gorici;

3. da se profesorjem, ki imajo habilitacijo iz slovenščine (Cl. IX) ob prvi uveljavitvi navedenega zakona prizna popolna pravica do poučevanja slovenščine na slovenskih srednjih šolah;

4. da se profesorjem, ki nimajo ustrezne diplome, kot zgoraj navedeno, zametne služba, v primeru odpusta pa da prejmejo primerno odpravnino sorazmerno s službenimi leti.

Mladinsko taborenje v Mendozii

V začetku januarja smo se odpeljali na skupno taborenje z mendoško slovensko mladino v Ande. Odšlo nas je 13, osem deklet ter pet fantov. Na pot sta nas spremljala dobra volja in mlado navdušenje.

V Mendozii so nas dekleta ter fantje kot vedno tudi tokrat prijazno sprejeli. Še istega dne smo se z njimi odpeljali v 140 km oddaljeni kraj San Pablo, kamor smo prišli v večernih urah. Po skupinah smo se razdelili v postavljene šotore.

Naslednji dan smo v potoku, ki je tekel kakih 200 m vstran od šotorov, napravili kopalni bazen, kamor smo se potem hodili hladit v popoldanskih urah. V bližini smo tudi pripravljali taborne ognje. Ti so bili vsak večer in je zanje vsaka skupina morala pripraviti tudi kako točko. Uredili smo si tudi igrišče za odbojko ter smo imeli nato turnirje v odbojki in lahki atletiki.

Na osemdnevno taborenje nas je bilo 45 fantov in deklet. En dan smo se odločili tudi za celodnevni pohod v gore. Razdelili smo se v dve skupini, od katerih je šla vsaka na drug kraj. Prva skupina je odšla ob šestih zjutraj

na goro Josefina, druga pa ob osmih na Minas de talco. Vsi skupaj smo se ob šestih vrnili v taborišče.

Naslednji večer smo imeli ples v maskah. Na zabavo je bil dovoljen prihod samo z masko, katero si je moral vsak sam napraviti, kar ni bilo tako lahko.

Prihodni dan, bil je petek, je prišlo k nam še nekaj deklet in fantov, tako, da nas je bilo skupaj okoli 60. V soboto jih je prišlo še več in tudi nekateri starši tabornikov. Vseh skupaj nas je bilo nad 90. Vsi skupaj smo nato preživeli v najlepšem razpoloženju zadnji dan taborenja.

V nedeljo smo se vrnili v Mendoza. Po maši smo se razdelili po slovenskih domovih. Zvečer smo se dobili v Slovenskem domu, nato pa smo vsi bili na folklornem festivalu v gledališču Alfi.

Ponedeljek je bil določen za ogled mendoškega mesta, v torek smo se pa že v zgodnjih jutranjih urah odpeljali v Ande do spomenika Kristusa Rešenika. Bili smo skoraj ves dan na vožnji. Saj traja samo do vrha 7 ur. Z

zanimanjem smo si ogledovali veličastno in mogočno božjo naravo.

Sredo smo porabili za počivanje in za kratek izlet na Cerro de la Gloria ter za ogled živalskega vrta. V četrtek smo bili v San Juanu in v Parku El Zonda. V mestu smo si ogledali tudi hišo, v kateri je bil rojen Sarmiento. Obiskali smo tudi glavne cerkve, nato pa odšli v park, kjer smo kosili in kjer smo se tudi kopali v pletu.

Naslednji dan so nas Mendoščani pogostili v domu s pečenim mesom ter nam pokazali tudi skiptične slike s prejšnjega obiska. Zatem smo pa imeli prijetno družabno prireditev.

Tako je prišel dan ločitve in odhoda. Odšli smo v cerkev. Mašo smo sicer zamudili, izmolili smo pa rožni venec za Boža in Tomaža ob dnevu obletnice njune smrti.

Po kosilu smo se znova dobili v domu ter z mendoško mladino v njem nato še preživeli skupno nekaj prijetnih in lepih ur.

V imenu vseh, ki smo bili v Mendozii se mendoškim dekletom in fantom najlepše zahvaljujemo za vse, kar ste storili, da smo z vami mogli preživeti tako lepe počitnice. Že sedaj vam kličemo: na skorajšnje snidenje. C. J.

SLOVENCI PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

g. Resnik ml. Zatem so bile še tri popevke, ki jih je zapela gđ. Kumelj. Pustna veselica se je nato veselo nadaljevala. Udeleženci so bili z njo zadovoljni. Mnenja so pa bili, da ni bilo primerno, da so z njo povezovali tudi program v spomin 120-letnice smrti največjega slovenskega pesnika. Ta že zasluži, da se ga slovenska akademsko mladina spomni s samostojno spominsko prireditvijo in s skrbneje pripravljenim programom.

Zveza kat. mož v fari Marije Pomagaj je imela 9. februarja sestanek, na katerem je imel predavanje o brezboštvo društveni duhovni vodja g. Tone Zrnc CM. Udeležba na sestanku je bila lepa ter so navzoči z zanimanjem sledili zanimivemu predavanju.

Člani misijonskega krožka pri Mariji Pomagaj so na zadnjem sestanku sklenili, da povabijo na obisk za prvo ali drugo nedeljo v marcu slovensko misijonarko zdravnico dr. Terezijo Žužek iz Pakistana. Na sestanku je podal duhovno misel predsednik Misijonskega krožka Janez Marentič, duhovni vodja je pa govoril o koncilskem odluku, ki govori o misijonski delavnosti. Prebrali so tudi dve pismi s Formoze. Pisala jih je s. Anica Miklavčič, ki je bila prestavljena z Japonske na Formozo. Iz Južne Afrike se je pa oglasila s. Ksaverija Lesjak.

VENEZUELA

Slovinci v Valenciji imajo svoje društvo Ilirija. V glavnem skrbijo za zbiranje rojakov na družabnih prireditvah. Tako prireditev je pripravilo tudi za silvestrovo na veseličnem prostoru portnega kluba Don Bosco. Bila je dobro obiskana ter je potekala v veseljem razpoloženju.

V Caracasu je umrl Rajmund Debeljak. Bil je doma iz Gornje Radgone. Bolehal je dalj časa na žolčnih kamnih, na pljučih ter bil operiran tudi na ledvicah. Na smrt je bil dobro pripravljen. N. p. v. m.

VODSTVO SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA „RAVNATELJA MARKA BAJUKA“

poroča, da bo poteklo delo v šolskem letu 1969 takole:

Ponavljalni izpiti: 8. marca ob 15

VPISOVANJE: 22. marca ob 15. Pogoji za vpis: za I. letnik spričevalo o dokončani slovenski osnovni šoli in vpis v argentinsko srednjo šolo. Za ostale letnike predložitve spričevala o končanem nižjem letniku.

VPISNINA: \$ 200.—. Če je v družini več dijakov srednješolskega tečaja, plača prvi \$ 200.—, drugi \$ 100.—, ostali so oproščeni.

ZAČETEK TEČAJA: 22. marca ob 17 s sveto mašo in uvodno besedo o zadnjem ustoličenju koroških vojvod na Gospodarskem polju. Letos bo poteklo 555 let od tega zgodovinskega dogodka.

ZAČETEK REDNEGA POUKA: 29. marca ob 15.30.

KER SE BO POUK VRSIL REDNO VSAKIH 14 dni, SPOROČAMO STARŠEM, DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM V VED-NOST IN RAVNANJE NAŠ KOLEDAR: 29. marca; 12. in 26. aprila; 10. in 24. maja; 7. in 21. junija; 5. in 19. julija; 2., 16. in 30. avgusta; 13. in 27. septembra; 11. in 25. oktobra.

Izpiti na koncu šolskega leta: 8. novembra.

Zaključek tečaja: 29. novembra.

Kraj: Slovenska hiša, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

UKRAJINSKA UNIVERZA

Izpiti II. letnika bodo: 29. marca ob 17: Primerjalna zgodovina slovenskih literatur; slovenska literatura; ukrajinska literatura; staroslovenščina. — 12. aprila ob 17: Pedagogija; zgodovina slovenskih kultur; doktrina 2. vatikanskega koncila. Obakrat v učnih prostorih v Ukrajinski hiši na Ramón L. Falcón 3950.

Začetek pouka III. letnika: 20. aprila ob 13.30 v mali dvorani Slovenske hiše na Ramón Falcón 4158, otvoritveno predavanje. Redni pouk se bo začel za predmete v slovenščini 25. aprila ob 20 v Slovenski hiši; za predmete v katelijščini pa 26. aprila ob 17 v Ukrajinski hiši.

Predmeti III. letnika: 1. polletje: Zgodovina krščanstva pri slovenskih narodih (dr. F. Gnidovec); Primerjalna zgodovina slovenskih literatur (dr. T. Debeljak); Poglavlja iz slovenske zgodovine (dr. T. Debeljak); Zgodovina slovenske filozofije (dr. V. Brumen); Doktrina 2. vatikanskega koncila (msgr. A. Sapelak). — 2. polletje: Primerjalna zgodovina slovenskih kultur (dr. Toczyłowski); Zgodovina krščanstva pri slovenskih narodih (dr. F. Gnidovec); Poglavlja iz slovenske zgodovine (dr. T. Debeljak); Slovenska literatura (dr. T. Debeljak); Doktrina 2. vatikanskega koncila (msgr. A. Sapelak).

PO ŠPORTNEM SVETU

Belgijska nogometna reprezentanca je v Liegeu premagala Španijo z 2:1 v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo. S to zmago je Belgija izločila Španijo in je tik pred uvrstitvijo v nadaljnje finalno tekmovanje v Mehiko. V isti skupini tekmuje tudi Jugoslavija, ki je izgubila z Belgijo v Bruslju s 3:0 in bi za uvrstitev morala v vseh treh preostalih tekmah zmagati. Samo s Finsko Jugoslavija nima težav, v prvi tekmi je porazila Finsko 9:1, nora pa premagati Španijo (v Beogradu so igrali neodločeno 0:0) ter Belgijo. Vsekakor težka naloga za jugoslovansko reprezentanco.

Otroci iz Hurlingham in San Miguel se na predlog gđ. voditeljice in po sklepu staršev ob priliki lanske zaključne prireditve vpišajo v slovensko osnovno šolo na Pristavi. Vpisovanje in pričetek pouka bo v soboto, 8., ob 8.30.

OBVESTILA

Sobota, 1. marca 1969:

V Slov. domu v Carapachayu ob 20 sestanek Dekljiškega krožka in Fantovskega odseka s predavanjem g. prof. dr. Milana Komarja.

Nedelja, 2. marca 1969:

Sv. maša ob začetku šolskega leta bo za vse slovenske osnovne šole prvo nedeljo v marcu ob 16 v Slovenski hiši. Nato nastopijo otroci slov. šole iz Ramos Mejije s prizori „Letni časi“.

V Slovenski hiši po mladinski maši sestanek SDO in SFZ s predavanjem Francita Markiča o potovanju v Evropo in skriptiranimi slikami iz Slovenije.

Sobota, 8. marca 1969:

Pričetek šolskega pouka v slovenskih šolah: V Castelarju ob 8.30; v Buenos Airesu ob 9. uri. V San Justu ob 9.15, Slovenski vaši ob 8., San Martinu in R. Mejiji ob 15.

Nedelja, 9. marca 1969:

Na Pristavi velika tombola.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Izvrši odbor Zedinjene Slovenije sporoča, da je Glavno davčno ravnanjstvo z rešitvijo z dne 17-1-1969 proglasilo to društvo za prosto dohodninskega davka po čl. 19, tč. f) zadevnega zakona. S tem so vsi davčni zavezanci, ki bi darovali društvu kakršno koli vrednost, dobili pravico, to vrednost odšteti od svoje davčne osnove pri računanju dohodninskega davka. Vsa darila pa morajo biti po sedaj veljavni predpisi izvišena v obliki bančne vloge na račun društva, ki pa je dolžno darovalcu potrditi prejem daru na fotokopiji vloženega lista, da jo darovalec nato priloži svoji letni davčni napovedi. Društvo Zedinjena Slovenija ima čekovni račun št. 3-24327-4 pri Banco de Galicia v Buenos Aires.

POIZVEDBA

Kdor ve za naslov Franca Planinc, zadnjič se je svojim staršem in ožjim sorodnikom doma ogledal iz Chapadmalala, Miramarja, naj ga sporoči na naslov Pbro. Augusto Jambrovič, cura parroco, Justo Daract, Pcia. de San Luis.

SOLA, SOLA

BOD' POZDRAVLJENA!

Vpisovanje v slovensko šolo v San Martinu bo v soboto, 8. marca, od 16 dalje. Od te ure naprej bo tudi letos velik.

ŠOLSKI SEJEM

na katerega vabimo vse rojake, zlasti mladino. Pridite tudi iz drugih krajev, da boste videli kako zanimiv in pester je naš sejem. Posebnost sejma bodo na svojevrsten način pripravljene stojnice z najrazličnejšimi igrami in dobrotami. Na razpolago tudi šolske potrebščine in slovenske knjige. Že samo z vašo udeležbo nam boste dokazali, da je tudi Vam pri srcu naša šola.

Vabi učiteljstvo in šolski odbor staršev slovenske šole dr. Gregorija Rožmana v San Martinu.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

Začetek šolskega leta

na slovenskih osnovnih šolah

● SVETA MAŠA

● LETNI ČASI

Nastopijo otroci iz Ramos Mejije

2. marca ob 16

Slovenska hiša

Prosimo, da pridejo vse šole s svojimi zastavami

Učiteljstvo

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD SVOB. SLOVENIJE!

Prireditve v Slovenskem domu v SAN MARTINU

V soboto, 8. marca popoldne:

vpisovanje v slov. šolo in šolski veliki sejem

V nedeljo, 30. marca popoldne:

slovo od dosedanjega in sprejem novega dušnega pastirja

V nedeljo, 20. aprila popoldne:

8. oblet. blagoslovitve Slovenskega doma

V soboto, 24. maja, zvečer:

1. obletnica obstoja orkestra „The Goldentones“

Izredno veliko zanimanje je za

PRVO TOMBOLO

na Pristavi dne 9. marca t. l., ki je po številu dobitkov že presegla naš prvotni namen.

GLAVNI DOBITEK: moderna orehova spalnica
Dar mizarskega podjetja „Grant“, v Castelarju

Pa še nekaj! Pri vходу bo vsak udeleženec tombole dobil posebno številko za izreden dobiček, tako da bo imel možnost zadeti lep dobiček!

Vsi prisrčno vabljeni!

Je to Vaš problem?

Kje dobiti posojilo? Kam naložiti denar?

Predno se odločite, vprašajte v

SLOVENSKI HRANILNICI z. z. o. z.

C. C. SLOGA Ltda.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: torek, četrtek, sobota od 16 do 20.

Pravna posvetovalnica, ki jo vodi dr. Vital Ašič, vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 17 do 19.

Antologija ruske poezije XIX. stoletja v španščini

Francisca de Castro Gil, velika madridska prijateljica slovenske poezije, iz katere ima že nekaj let pripravljene v rokopisu izbor v španskem jeziku, je zdaj izdala pri svetovno znani založbi Ediciones Rialp, v zbirki svetovne poezije „Adonais“ antologijo Poetas rusos del siglo XIX (str. 220). V tej zbirki svetovne poezije je doslej izšlo od l. 1933 do konca 1967 leta 255/6 zvezkov in ni med njimi — kakor kaže spisek v dodatku — nobenega slovenskega pesnika. Tako je ta antologija resnično v njej — pionirsko dejanje.

De Castro Gil ni prevedla samo najvidnejše ruske pesniške predstavnice XIX. stoletja, ampak jim je napisala tudi lepo uvodno študijo ter še k vsakemu posebej njegovo literarno oznako. Skoraj bi se izrazil, da te kritične opazke bolj zadovolje poznavalce ruske literature kakor prevodi. V antologiji so prikazani najprej roman i. Rylejev, Žukovskij, Puškin in Lermontov; nato pa že realisti, in sicer najprej predstavniki „koristnih“, to je socialnih borcev v poeziji: Nekrasov, Nikitin in Plešejev, nato pa „nekoristnih“, to je čistih lirikov, ki so jim očitali lažpurlarizem: Tjutčev, Fet, Tolstoj (Alex) in Polonskij. Ti zadnji

so že vidni predhodniki dekadence, neoklasicizma in simbolizma. Tako ta izbor vodi do „zlate dobe ruske poezije“ preko realizma do predvrata nove romantike po l. 1890, ki pomeni spet „srebrno dobo“ poezije, ki traja potem do začetka revolucije 1917, ko se estetski nazor povrne k realizmom XIX. stol., h „koristnim“. Tako bravec dobi res lep pogled na to dobo in na poezijo, ki jo „španci vse doslej tako malo poznajo“, kot pravi naznanilo na obalki. V tem je De Castro naravnost pionirka, zlasti še, ker prevaja — kar je pri špancih redkost: naravnost iz izvirnika.

Prevajavka prevaja pesmi, ki so v izvirniku večinoma štirivrstični verz rimani, pristo in v poetični prozi, kar ima svojo prednost in je v vsej romanski prevodni literaturi udomačeno (primerjaj italijanske prevode iz slovenščine — Salvini). Tako pride bolj do izraza misel pesmi, ker jo ne maliči trud pri iskanju ritma in rim, pa tudi lirčnost, ki sicer verzificirano in rimano pesem približa sedaj moderni poetični lirčnosti. Tako se tudi De Castrini prevodi berejo zelo lirčno. Če pa jih primerjamo z originali, pa se nam zde včasih premalo precizni, kar bi lahko bili spričo prevajanja v

prozi. Primerjal sem nekaj prevodov iz Puškina in Lermontova, pa sem zasledil nekaj prepovršnosti, npr. pri Puškinu: groza carjev — terror de los reyes; večni zakon — zakon; v oči Morju manjka 6 štirivrstičnih kitic (24 verzov!) in v znani pesmi Monument manjka zadnji verz (4 vrstice)... Pri Lermontovu: Jaz, Bog ali nihče — Un poeta, tal vez, o tal vez nadie... ali v pesmi Kinžal: zamišljen Georgijane te je skoval za masčevanje in te nabrusil za boj svoboden čerkez — te forjó un georgiano y te afiló en la lucha un cherquies fiero... Priznam, da to izpuščanje verzov ali predrugačitev teksta gre včasih na račun tudi sovjetskih izdaj, ki se drugače tiskajo za inozemstvo in drugače — popravljenno — doma...

Glavno je: braveci bodo dobili dober pogled v rusko poezijo XIX. veka ter tudi v občutje njihovih pesmi. Mi Slovenci čestitamo gospe De Castro Gil, da ji je uspelo izdati svojo rusko antologijo pri tako pomembni založbi, ter bi ji samo želeli, da bi izdala prav tam tudi antologijo slovenske poezije, ki jo ima prevedeno, in smo nekaj zglede brali že v naših revijah (Meddobje). Z njo bi pa res odkrila španskemu in vsemu kasteljanskemu svetu nepoznano kulturno posebnost.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v četrtek, 20. februarja 1969, v 75 letu starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče za vedno zapustil naš dober mož, oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

Janez Avguštin

K zadnjemu zemskemu počitku smo ga položili dne 21. februarja 1969 na pokopališču v San Martinu.

Ob bridki izgubi našega ljubega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga med njegovo boleznijo hodili obiskovat v bolnišnico, zlasti č. g. Gromu za njegove pogoste obiske, podelitev vseh zakramentov za srečanje z Bogom ter spremstvo pri pogrebu. Globoko zahvalo smo dolžni č. g. Albinu Avguštinu za pogrebno sv. mašo, prisrčne poslovilne besede v cerkvi ter udeležbo pri pogrebu. Č. g. Rodeu za asistenco pri sv. maši in poslovilni govor pri odprtem grobu, č. g. Mavriču in Urbanju za opravljene molitve na domu in pokopališču.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki so prihajali kropiti našega ljubega očeta, molit za pokoj njegove duše ter ga spremljati na zadnji zemeljski poti.

Vsem ga priporočamo v molitev.

Žalujoči:

V Argentini: žena Marija;

sinovi in hčerke: France, Polde, Aleksander, Tone, Tilka Mara in Francka s svojimi družinami;

v domovini: sin Janez z družino

in ostalo sorodstvo doma in v tujini.